

SENSIBILITZACIÓ I COOPERACIÓ AMB EL TERCER MÓN

Alexis Rodríguez Busquet

Professor d'E.S.O. i Cap de Departament de Llengües al centre concertat d'E.S.O. UTMAR d'Esplugues

Genaro Romero Sánchez

Professor d'E.S.O. i Cap de d'Estudis al centre concertat d'E.S.O. UTMAR d'Esplugues

Federico Sotos García

Professor d'E.S.O. i Cap de Departament d'Humanitats al centre concertat d'E.S.O. UTMAR d'Esplugues

RESUMEN

“Sensibilización y cooperación con el tercer mundo”

Este es un proyecto educativo desarrollado en el centro concertado UTMAR de Esplugues de Llobregat (Barcelona). Nace de las inquietudes personales y profesionales del equipo de profesorado de la etapa de E.S.O. y de su manera de entender la educación. Estamos plenamente convencidos de que la educación de nuestros alumnos debe ir más allá de la formación académica y debe potenciar los valores como punto fundamental en su formación como personas. A través de este proyecto, trabajado de forma transversal desde diversas áreas y actividades, queremos conseguir el doble objetivo de hacer reflexionar a nuestro entorno de trabajo (alumnos y sus familias) sobre valores como solidaridad, participación y esfuerzo y paralelamente colaborar dando apoyo al desarrollo del barrio de la Briqueterie de Camerún.

ABSTRACT

“Sensibilization and cooperation with the third world”

This it is an educative project in UTMAR, a school in Esplugues de Llobregat (Barcelona). It was born thanks to the personal and professional worries of the teaching staff of E.S.O and their way to understanding education. We are totally convinced that the education of our students must go beyond the academic formation and must work on values as one of the main points of their personal formation. Through this project, worked in a cross-sectional way from different different subjects and activities, we want to get the double objective of maning our students and their families think about values such solidarity, participation and effort and collaborate supporting the development of the district of the Briqueterie of Cameroun.

1. INTRODUCCIÓ

Aquest projecte neix del convenciment que és necessària avui i cada cop més una EDUCACIÓ que no passi per alt valors com la solidaritat, el compromís, l'esforç, la participació, la unió... Tots ells, valors que ens han d'ajudar a fer créixer els nostres alumnes com a persones, a la vegada que els preparem i els formem per afrontar nous reptes en les etapes que s'han de trobar tot just en deixar l'escola.

És per això que el professorat d'aquest centre veu la necessitat d'iniciar una aposta solidària, més enllà de conformar-se amb allò que trobem als llibres de text. I a la vegada és fruit de la inquietud d'alguns professors i professores que decideixen plantejar un repte, dins d'una societat que cada cop més és individualista i on els valors personals són fruit de l'interès propi. El nostre repte és oferir propostes educatives solidàries.

El projecte s'inicia en l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria del centre concertat UTMAR d'Esplugues de Llobregat i comença amb activitats puntuals de col·laboració amb entitats solidàries properes: recollida de joguines per Nadal, productes higiènics per a persones que surten de la presó i dones que pateixen maltractaments... Es porten a terme en moments concrets del curs i es tracta d'actuacions que no tenen continuïtat en el temps.

A partir de la valoració positiva que fem de les activitats realitzades amb l'alumnat i de l'alt grau de col·laboració de les famílies, l'experiència creix i ens motiva a plantejar objectius més ambiciosos.

I és així com s'inicia aquesta petita col·laboració en un projecte concret d'una entitat (ONG - Fundació) que treballa pel desenvolupament amb especial atenció al món de l'educació.

Un projecte que permet:

- Sensibilitzar els alumnes i les famílies sobre la realitat al Tercer Món.
- Treballar des de les aules l'educació en la solidaritat
- Cooperar amb l'ONG de manera activa.

2. OBJECTIUS

- Acompanyar el creixement personal dels nostres alumnes potenciant valors positius com la tolerància, la solidaritat, la cooperació, etc.
- Generar llaços afectius amb persones que viuen una realitat de marginació i d'injustícia social.
- Treballar amb els alumnes d'altres realitats existents en el nostre món, analitzar-les i mirar de posar el nostre gra de sorra per a fer-les canviar.
- Fer una aposta solidària a l'abast de qualsevol alumne que s'ho plantegi, tant a nivell personal com econòmic.
- Desenvolupar la participació i la unió com a instruments per a la creació d'una societat més justa.
- Sensibilitzar les famílies i l'entorn de l'escola sobre la necessitat d'actuar davant realitats d'injustícia social.

3. SENSIBILITZACIÓ: DINS I FORA DE LES AULES

El treball de sensibilització comença en el marc purament educatiu de l'escola i va buscant créixer de manera conjunta amb els alumnes i les alumnes. Els seus compromisos cada cop són majors i cada vegada demanen més possibilitats per a l'actuació. Les mateixes famílies poc a poc van obrint-se a col·laboracions concretes...

Aquest treball es va plantejar en tres moments diferenciats i amb objectius concrets per a potenciar la pròpia sensibilització que havia de portar a un major compromís per part de tothom (alumnat, professorat, direcció del centre i famílies):

- Plantejament als grups que comencen l'etapa d'E.S.O. de la possibilitat d'apadrinar un nen del projecte, amb aquest apadrinament l'ONG garanteix que el nen vagi a escola, que tota la seva família rebi atenció mèdica-sanitària i que el nen tingui una alimentació suficient i adequada. L'objectiu és donar a conèixer el projecte i

buscar el compromís per part de l'alumnat del centre. Han d'aportar un euro mensual i mantenir correspondència amb el Camerun.

- En un segon moment s'intenta mobilitzar les famílies per tal d'enviar un contenidor d'ajut humanitari al Camerun. L'objectiu es donar sortida a l'empenta que mostra l'alumnat del centre i comprometre una mica més a les famílies.
- En un tercer moment s'intentarà oferir la col·laboració econòmica a la ONG fent difusió de projectes concrets al mateix barri del Camerun. A cada curs escolar es fixarà un projecte que miri d'ajudar a millorar la vida i les possibilitats d'aquests nens i nenes. Aquest objectiu suposa que el centre forma part del Consell Solidari de l'Ajuntament d'Esplugues on proposa un projecte en nom de l'ONG que rep una subvenció econòmica pel seu desenvolupament. La participació en el Consell Solidari també implica la participació activa d'alumnes i famílies a les diferents fires solidàries d'Esplugues, etc.

4. EL TREBALL A L'AULA

És important per a l'alumnat que vegi que el projecte va molt més enllà de l'aula, és un projecte amb el que la majoria del professorat s'ha compromès apadrinant un nen exactament igual que se'ls planteja a ells. No solament això si no que cal aprofitar-ho per fer un treball transversal, en diferents moments del curs, i a diferents assignatures:

- Des de la classe de Tutoria es presenta el projecte: la possibilitat d'apadrinar un nen entre tots/es els/les alumnes de la classe amb l'aportació d'un euro mensual. S'organitza la recollida de diners i se'ls presenta la fitxa del/de la nen/a apadrinat, amb la seva fotografia, edat, etc. És fa la lectura de la carta d'agraïment que el nen o nena va escriure als seus padrins quan va entrar a formar part del projecte. Es comença a treballar una carta escrita per tots per tal de respondre amb la màxima celeritat i també es fa una foto del tots els padrins per tal d'enviar-la per correspondència al Camerun. Finalment es llegiran articles de diferents revistes que l'ONG ens va fent arribar on es parla d'aquest projecte en concret.
- A la classe d'Informàtica es veu un vídeo i un Power Point per a donar a conèixer la realitat d'aquests nens i nenes.
- Des de la classe de Ciències Socials (o bé des de la mateixa Tutoria) es treballen diversos aspectes per tal d'apropar el Camerun al nostre alumnat: fem mapes, una breu fitxa amb les dades socio - econòmiques més rellevants (PIB, renda per càpita, població, deute extern, etc.).
- A la classe de Llengua francesa es comencen a traduir les cartes que ells mateixos han escrit, i posteriorment es traduirà tota la correspondència que vagi arribant des del Camerun.
- Des de les classes de Religió i Ètica es tindrà present el projecte sempre que el temari faci al·lusió.

5. INFRA-ESTRUCTURA

És evident que un projecte d'aquestes característiques necessita una organització i suposa unes despeses econòmiques que s'han de sufragar. Ambdues qüestions s'han de veure afavorides per la direcció del centre, donant facilitats i dotant d'allò necessari per a poder organitzar cada detall que necessita el projecte.

- Pel que fa al primer moment de sensibilització l'escola assumeix les despeses de l'enviament de les cartes i les fotografies, dels materials necessaris pel treball a l'aula, de les fotografies dels padrins, de les diferents circulars informatives, etc.
- Pel que fa al segon moment de sensibilització cal omplir el contenidor d'ajut humanitari. S'organitza la campanya solidària, els mateixos alumnes són els encarregats de fer-ne difusió per l'escola, de fer cartells publicitaris, d'estar als diversos punts de recollida en les dates i els horaris designats, de pensar un eslògan, etc. La campanya s'organitza amb els alumnes de segon d'ESO i des de l'hora de tutoria. Cal emmagatzemar, tot allò que s'ha recollit i organitzar-ho pel posterior enviament. L'ONG fa acte de presència en aquests dies per mirar d'ajudar en la tasca de motivació, es fan xerrades pels alumnes de totes les classes, es veuen noves fotografies del projecte.
- Pel que fa el tercer moment de sensibilització s'organitzen diferents campanyes per cooperar amb petits projectes tot buscant el seu finançament, tota col·laboració es ben rebuda, fires solidàries d'Esplugues i qualsevol altre activitat que ens permeti recaptar fons.

6. SITUACIÓ ACTUAL DEL PROJECTE

En aquests moments cada classe d'E.S.O. té un nen o una nena apadrinats, el claustre de secundària, la direcció del centre i altre personal també apadrinem, grups d'alumnes que ja han finalitzat la seva escolarització al centre mantenen –a nivell personal – el seu apadrinament i s'ha fet extensiu al cicle superior d'Educació Primària afegint-se als apadrinaments les classes de cinquè i sisè i així com professors d'Educació Primària i d'Infantil

Hem presentat, en nom de l'ONG, un projecte al Consell Solidari de l'Ajuntament d'Esplugues que ha rebut una subvenció econòmica per al seu desenvolupament al Camerun.

El passat estiu dos professors del centre a nivell particular han visitat el barri de La Briqueterie per conèixer en primera persona la seva realitat.

Enviarem el contenidor d'ajut humanitari per finals d'any.

7. NOUS HORIZONS

El projecte iniciat fa dos anys ja és una realitat, a dia d'avui ja són 15 nens i nenes apadrinats des del centre, són moltes les persones que hi participen, i volem obrir-nos a noves propostes i col·laboracions, perquè creiem que cal treballar l'educació en la solidaritat amb els nostres alumnes i projectes així ens donen corda.

Són moltes les possibilitats i idees, així com les preguntes i dubtes que van sorgir sobre la marxa. Potser és el moment d'interrogar-se respecte del model educatiu que s'imposa a les nostres aules, on posem l'accent en la formació acadèmica i professional dels nostres joves alumnes.

Potser, i tan sols potser, caldria fer una aposta per una educació integral de la persona on valors com la tolerància, la solidaritat, la llibertat, la democràcia, la igualtat, etc. haurien de convertir-se en referents ineludibles de la nostra activitat pedagògica.